

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลคำบาง

๑. บทนำ

การบริหารงานภาครัฐจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดโอกาสเกิดการทุจริต และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment: ITA) ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๒. วัตถุประสงค์

๑. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การทุจริตภายในองค์กร
๒. กำหนดแนวทางการป้องกันและลดความเสี่ยงของการทุจริต
๓. พัฒนาระบบการทำงานให้โปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๔. ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรม

๓. นิยามของความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือประพฤตินิষอบ รวมถึงการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๔. ประเภทของความเสี่ยงในการดำเนินงาน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตภายในหน่วยงานดำเนินการโดยพิจารณา ๔ ด้านหลัก ได้แก่:

๑. ความเสี่ยงในการอนุมัติและอนุญาต – กระบวนการพิจารณาอนุมัติที่อาจมีช่องว่างให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
๒. ความเสี่ยงในการใช้อำนาจหน้าที่ – การบังคับใช้กฎหมายหรือการให้บริการที่ขาดความโปร่งใส
๓. ความเสี่ยงในการจัดซื้อจัดจ้าง – การบริหารงบประมาณและการจัดซื้อที่อาจเกิดการแทรกแซงหรือเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง
๔. ความเสี่ยงในการบริหารทรัพยากรบุคคล – การแต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรที่ขาดความเป็นธรรม

๕. กระบวนการประเมินและจัดการความเสี่ยง

เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานได้กำหนดกระบวนการประเมินความเสี่ยงออกเป็น ๔ ขั้นตอนหลัก ได้แก่:

- การแก้ไขปัญหา (Corrective) – ทบทวนและปรับปรุงกระบวนการที่เคยเกิดปัญหาเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ
- การเฝ้าระวัง (Detective) – ตรวจสอบพฤติกรรมเสี่ยงและตั้งมาตรการติดตามตรวจสอบที่ชัดเจน
- การป้องกัน (Preventive) – ปรับปรุงระบบการทำงานเพื่อลดช่องโหว่ที่อาจนำไปสู่การทุจริต
- การคาดการณ์ล่วงหน้า (Forecasting) – วิเคราะห์แนวโน้มและปัจจัยเสี่ยงในอนาคตเพื่อเตรียมมาตรการป้องกัน

๖. การใช้ผลการประเมิน ITA เพื่อพัฒนาองค์กร

ผลการประเมิน ITA จะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใส โดยมุ่งเน้นไปที่:

- การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้
- การพัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการ
- การเสริมสร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

๗. บทสรุป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นมาตรการสำคัญในการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตในองค์กร หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบราชการไทยต่อไป

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เทศบาลตำบลคำบงได้พิจารณาคัดเลือกประเด็นในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบน จากผลการประเมิน ITA ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อสร้างมาตรการและการดำเนินการ ในการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และลดโอกาสในการเกิดการทุจริต โดยพิจารณาจาก ๑) โอกาสที่จะเกิด การทุจริต (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ๒) ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัด ความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๔ ปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๓ ปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๒ ปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๑ ปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับสูง
๓	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับต่ำ
๑	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับต่ำมาก

ระดับความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) พิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดการความเสี่ยง สามารถกำหนดได้หลาย ระดับ และตามแต่ช่วงคะแนนที่กำหนด ตามตัวอย่างกำหนดที่ ๕ ระดับ ดังนี้

ลำดับ ความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี (zone)
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๒๐ - ๒๕ คะแนน	แดง 
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๖ คะแนน	ส้ม 
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๙ คะแนน	เหลือง 
๔	ความเสี่ยงระดับน้อย (Low Risk : L)	๒ - ๓ คะแนน	เขียว 
๕	ความเสี่ยงระดับน้อยมาก (Least Risk : L)	๑ คะแนน	ฟ้า 

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ของเทศบาลตำบลคำบง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทางจัดการความเสี่ยง
๑ การอนุมัติ การอนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจเรียกรับหรือยอมรับสินบนจากผู้อื่นคำขอ เพื่อให้อนุมัติ อนุญาตโดยไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ หรืออนุมัติอย่างเร่งด่วนเป็นกรณีพิเศษ	๓ X ๒ (ปานกลาง)	๑.ประกาศใช้และเผยแพร่นโยบาย No Gift Policy อย่างชัดเจน จัดทำคู่มือภารกิจและเผยแพร่สู่สาธารณะ ๒.กำหนดขั้นตอนการอนุมัติชัดเจน มีหลักฐานการตรวจสอบทุกขั้น ๓.แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมตรวจสอบคำขอที่มีความเสี่ยงสูง ๔.เปิดช่องทางร้องเรียนเมื่อพบพฤติกรรมต้องสงสัย
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	๑.เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่โดยเรียกรับสินบนจากผู้มารับบริการหรือประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวก เร่งรัดการดำเนินการ หรือเว้นการตรวจสอบข้อเท็จจริงบางประการ	๓ X ๒ (ปานกลาง)	๑.ให้ผู้รับบริการรับทราบสิทธิและขั้นตอนการให้บริการผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ ๒.จัดฝึกอบรมจริยธรรมให้เจ้าหน้าที่ประจำปี ๓.กำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขการให้บริการอย่างชัดเจน ๔.เปิดระบบประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการ ๕.ติดตามพฤติกรรมเจ้าหน้าที่เชิงรุก เช่น การหมุนเวียนงาน

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	๑.เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง อาจเรียกรับหรือรับสินบนจากผู้เสนอราคา เพื่อแลกกับการช่วยให้ได้รับงาน เช่น การล็อกสเปค, ให้ข้อมูลภายใน, หรือให้คะแนนสูงกว่าความเป็นจริง	๔ X ๓ (สูง)	๑.กำหนดให้มีคณะกรรมการหลายฝ่ายและแยกหน้าที่ชัดเจน (TOR, ประเมิน, ตรวจสอบ) ๒.บันทึกภาพ/เสียงการประชุมจัดซื้อเพื่อความปลอดภัย ๓.เผยแพร่ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างในระบบ e-GP ครบถ้วน ๔.ตรวจสอบโดยหน่วยงานอิสระ หรือคณะกรรมการจริยธรรมภายใน ๕.จัดทำ checklist การประเมินที่ชัดเจนและตรวจสอบได้
๔. การบริหารงานด้านบุคคล	๑. เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่พิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนระดับ หรือโอนย้าย อาจเรียกรับสินบนจากข้าราชการหรือบุคลากร เพื่อแลกกับการพิจารณาในตำแหน่งที่ดีขึ้น โดยไม่เป็นไปตามหลักคุณธรรม	๓ X ๒ (ปานกลาง)	๑. มีการตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานอย่างโปร่งใส ๒.ห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมกระบวนการพิจารณา ๓.เปิดให้บุคลากรร้องเรียนผ่านช่องทางที่เป็นความลับ ๔.รายงานผลการพิจารณาต่อผู้บริหารระดับสูงเพื่อตรวจสอบมีการแสดงเจตนา เวียนให้ทุกคนได้ขึ้นพิเศษต้องเพิ่มงานเป็นพิเศษ